

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3110

Vragen van het lid **Jasper van Dijk** (SP) aan de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie over *het verstrekken van een wapenexportvergunning aan een verdachte van drugshandel* (ingezonden 27 mei 2011).

Antwoord van staatssecretaris **Bleker** (Economische Zaken, Landbouw en Innovatie), mede namens de minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 12 juli 2011).

Vraag 1

Is het waar dat Loek W in 2009 wapenonderdelen aan Egypte heeft verhandeld, ondanks zijn aanhouding in 2008 vanwege drugshandel?¹

Antwoord 1

In december 2009 is een vergunning verleend aan een bedrijf, waarvan de heer W. eigenaar/directeur is, voor de uitvoer van onderdelen van YPR- en M113 APC pantservoertuigen naar Egypte. De waarde op de vergunning bedroeg bijna US \$ 1,8 miljoen. Gedurende de looptijd is daarvan iets minder dan US \$ 29 000,- gerealiseerd. De facto zijn twee onderdelen geleverd.

Vraag 2

Wordt er gekeken naar de achtergrond van aanvragers van vergunningen voor strategische goederen? Indien ja, op welke wijze?

Antwoord 2

Dat hangt af van het type aanvraag. Onder de aanvragers zijn ook particulieren die een vergunning nodig hebben voor de (tijdelijke) uitvoer van hun vuurwapens voor de jacht of voor sportbeoefening. In zulke gevallen wordt waar het de aanvrager betreft vooral gekeken of deze onder de Wet wapens en munitie gerechtigd is om in Nederland het betreffende wapen te bezitten. Bij (nieuwe) aanvragers die bedrijfsmatig betrokken zijn bij de uitvoer van strategische goederen worden standaard de gegevens van de Kamer van Koophandel gecontroleerd en zal doorgaans een toetsing op de anderszins ter beschikking staande gegevens verricht worden. Soms, als er twijfel bestaat, wordt het in strategische goederen gespecialiseerde Team POSS van de Douane gevraagd om een controle vooraf in te stellen.

¹ «De dodelijke handeltjes van Loek uit Almere», Sp!ts, 20 mei 2011 <http://digi.spitsnet.nl/2011-05-20/download/magazine.pdf>

In november 1999, niet lang nadat geconstateerd was dat het bedrijf van de heer W. activiteiten ontwikkelde op het gebied van onderdelen van militaire voertuigen, heeft de voorloper van Team POSS, de economische controle-dienst ECD, een toezichtsonderzoek bij het bedrijf verricht. Er zijn toen geen overtredingen van het toenmalige In- en uitvoerbesluit strategische goederen vastgesteld. Tijdens het onderzoek in 2008 van een rechercheteam van de politie, waarin ook medewerkers van de FIOD-ECD participeerden, is niet alleen gezocht naar bewijzen voor inbreuken op de Opiumwet, maar onder andere ook naar bewijzen voor eventuele inbreuken op het Besluit strategische goederen. Deze werden niet aangetroffen.

Vraag 3

Wisten betrokken vergunningverleners van de lopende strafzaak tegen Loek W? Zo ja, hoe is die beoordeeld in deze context? Indien neen, hoe kan in de toekomst voorkomen worden dat deze kennis niet bij het ministerie aanwezig is?

Antwoord 3

Nee. De vergunning werd in december 2009 verleend. In maart 2010 werden de exportcontrole autoriteiten door het Landelijk Parket benaderd met enkele vragen over de handelsactiviteiten van het bedrijf van de heer W. op het terrein van de strategische goederen. Daarbij kwam de toen lopende strafzaak ter sprake. Eind augustus 2010 berichtte het Landelijk Parket vervolgens over de veroordeling van de heer W.

Noch het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie, noch de Douane houdt lijsten bij van personen die voor de rechter moeten verschijnen, maar in de meeste gevallen waarin iemand vervolgd wordt voor een overtreding of misdrijf die verband houdt met het Besluit strategische goederen zal er in een vroeg stadium contact tussen de FIOD, het Openbaar Ministerie en de exportcontrole autoriteiten over zo'n casus zijn geweest. In het onderhavige geval was er geen sprake van een overtreding of misdrijf die verband hield met het Besluit strategische goederen.

Vraag 4

Deelt u de mening dat, indien een aanvrager op een dergelijke manier in aanraking is met Justitie, de kans toeneemt dat er malversaties plaatsvinden bij de wapenexport? Indien neen, waarom niet?

Antwoord 4

Ik kan dat niet uitsluiten, maar heb daar ook geen harde aanwijzingen voor. In dit specifieke geval is daar in elk geval niets van gebleken.

Vraag 5 en 6

Zijn er mogelijk meer wapenexportvergunningen de afgelopen jaren verleend aan wapenhandelaren die in aanraking zijn gekomen met Justitie? Indien ja, bent u bereid daarvan een overzicht te geven?

Bent u bereid om – in lijn met de wet BIBOB² – wapenhandelaren te screenen op criminele antecedenten voordat zij een wapenexportvergunning ontvangen? Indien neen, waarom niet?

Antwoord 5 en 6

Mij zijn zulke gevallen over de afgelopen jaren niet bekend, maar omdat bij de exportcontrole-autoriteiten geen lijsten worden aangehouden van iedereen die met Justitie in aanraking komt, is de mogelijkheid niet uit te sluiten. Zoals in het antwoord op vraag 2 is aangegeven, vindt er bij bedrijven die zich voor het eerst aanmelden als aanvrager van uitvoervergunningen standaard een controle van de gegevens van de Kamer van Koophandel plaats en zal doorgaans een toetsing op de anderszins ter beschikking staande gegevens verricht worden. In bepaalde gevallen wordt Team POSS van de Douane gevraagd om een toezichtsonderzoek te verrichten. Een standaard screening op eventuele veroordelingen voor andere delicten dan in samenhang met strategische goederen vindt niet plaats en is ook weinig zinvol omdat zo'n veroordeling op zichzelf niet tot uitsluiting als aanvrager of tot afwijzingsgrond voor een aanvraag leidt. Een aan strategische goederen

² Wet BIBOB: Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.

gerelateerd misdrijf kan er ingevolge artikel 7 van de Wet economische delicten toe leiden dat een natuurlijke persoon of een rechtspersoon voor bepaalde tijd wordt uitgesloten van handelsactiviteiten op dat terrein, maar dan moet dat als bijkomende straf zijn opgenomen in een vonnis van de rechter. De exportcontrole-autoriteiten kunnen daartoe niet zelfstandig besluiten.

De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet BIBOP) ziet niet op wapenexportvergunningen, maar zelfs als de systematiek van de Wet BIBOP op dit terrein gevolgd zou worden, zal een gevonden veroordeling voor een delict op een ander terrein op zichzelf nog steeds geen afwijzingsgrond opleveren. Artikel 3, eerste lid, van de Wet BIBOP legt namelijk een directe relatie tussen de beschikking, in casu de vergunning, en het strafbare feit. Volgens de systematiek van de Wet BIBOP kan een vergunning geweigerd of ingetrokken worden als er aanwijzingen zijn dat de vergunning (ook) gebruikt gaat worden om uit strafbare feiten voortkomende of nog voort te komen middelen te benutten (i.e. witwassen) dan wel als er aanwijzingen zijn dat de vergunning (ook) gebruikt gaat worden om strafbare feiten mee te plegen (i.e. fraude).

Vraag 7

Wanneer komt de brief over wapenexport en bent u bereid om dit onderwerp daarbij te betrekken?

Antwoord 7

De brief heeft uw Kamer inmiddels bereikt.